

Raplamaa turvalisuse raport 2022

2022. aastal jätkasid tegevust maakonna **turvalisuse nõukogu, tervisenõukogu, uimastiennetusnõukogu, sotsiaalkaitse komisjon, liikluskomisjon ja omavalitsuste ülene kriisikomisjon.**

Raplamaal oli 2022. aasta lõpus **töötuse** määr 8,2 % (2021 6,5 %) ja töötute arv 1195 (2021 – 7,4 %, 1080 töötut), mis on veidi kõrgem Eesti keskmisest (7,9 %).

Koroona pandeemia kulmineerus küll aasta alguses, kuid viirus ei olnud enam nii ohtlik ning igapäevaelu oluliselt haiguspuhangud ei takistanud. Kriisideks valmisolek, elanikkonnakaitse ja riigi kaitsevõime sai aga uue tähenduse **sõja puhkemisel** Euroopas 24. veebruaril Olukord puudutas kogu maailma ja meie riiki – aidati Ukrainat nii riigi, omavalitsuste kui üksikindiviidide tasandil. Seoses sõjapõgenikega langes suur koormus PPA-le ja kohalikele omavalitsustele. Palju tekkis abistavaid organisatsioone.

Raplamaa on jätkuvalt turvaline maakond Politsei väljakutsete arv (2028) jäi 2021. aasta tasemele (2043) neist aegkriitiliste arv (983) kasvas 4 %. Ööpäevas laekus politseile keskmiselt 6 väljakutset. Väljakutsetest ligi pooled olid aegkriitilised. Rapla linna väljakutsed moodustasid 2022. aastal veerandi kõigest maakonna väljakutsetest, varasematel aastatel moodustasid need umbes 20 %. Väljakutsete arv kasvas Rapla linnas ca 30 % ja vähenes umbes viiendiku Märjamaa vallas ning 15 % Kehtna vallas, Kohila vallas jäi samaks. Rohkem oli relvadega seotud väljakutseid, abi osutamisi teisele ametkonnale ning kadunud/eksinud inimestega seotud väljakutseid. Alkoholiga seotud väljakutseid oli sama palju, sh oli enam alkoholi tarvitamise ja joores isikute ning vähem joores juhi väljakutseid.

Politsei registreeris 2840 süütegu, veerandi võrra rohkem, sealhulgas suurenes 40 % varavastaste süütegude arv (452). **Väärtegude arv** (2265) suurenes 28 %. Liiklusväärtegude arv suurenes 30 % ning sõltuvusainetega seotud väärtegude arv 22 %. Enam kui viiendiku suurenes ka varavastaste väärtegude arv. **Kuritegusid** registreeriti 575, 21 % rohkem. Poole võrra suurenes varavastaste kuritegude arv ja avaliku usalduse vastaste kuritegude arv mitmekordistus dokumendi võltsimiste ja võltsitud dokumentide kasutamise osas seoses ühe isiku poolt toime pandud kuritegudega. Isikuvastaste kuritegude arv vähenes veerandi.

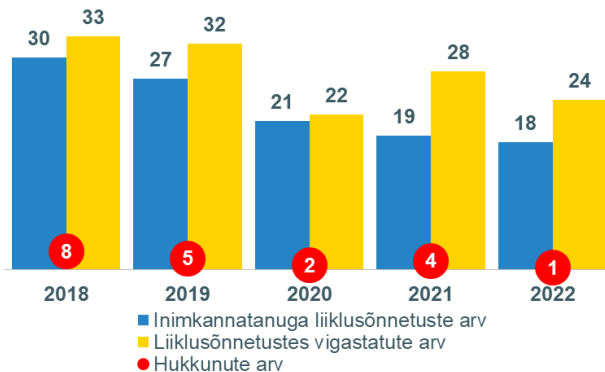
Varguste arv (262) kasvas Rapla maakonnas ligi 39 %. Vargusi kaubandusettevõtetest registreeriti 2/3 rohkem ja need moodustasid vargustest 65 % . Viimastel aastatel on see osakaal kasvanud (2020 – 52 %). **Kelmuste arv** (90) kasvas samuti 38 % ja moodustas siiski viiendiku Rapla maakonnas registreeritud varavastastest süütegudest. Internetis toime pandud kelmuste osa kasvab jätkuvalt – seal pandi toime 90 % kelmustest (2021 – 82 %).

Vägivallakuritegude arv (115) vähenes 24 %, peamiselt kehaliste väärkohtlemiste osas. Avaliku korra raskeid rikkumisi oli 13, mõne kuriteo võrra rohkem, kui 2021. aastal, kuid siiski vähem kui 2018-2019. aastal. Viimasel kahel aastal tapmisi ja mõrvasid toime ei ole pandud. **Lähisuhtevägivalla kuritegude arv** (64) vähenes kolmandiku ja infoteadete arv 7 %. Rapla linna lähisuhtevägivalla juhtumite arv rohkem kui kahekordistus kasvades 30 infoteate ja 4 kuriteo võrra jõudes tagasi 2018-2019. aasta tasemele. Ülejäänud maakonnas juhtumite arv vähenes. Toimusid mitmed MARAC meeskonna kohtumised, kus käsitleti kõrge riskiga LSV juhtumeid.

Alaealiste poolt toime pandud kuritegude arv (36) jäi samaks, kuid sh vähenes kehaliste väärkohtlemiste ja varguste arv, suurenes omavoliliste sissetungide arv. **Alaealiste poolt toime pandud väärtegudes** (313) pöörati rohkem tähelepanu alaealistele kergliiklejatele, mistõttu avastati neid rikkumisi ka rohkem. Rohkem oli ka varavastaseid väärtegusid. Sõltuvusainetega seotud rikkumisi avastati viiendiku rohkem.

Ligi 3/4 alaealiste poolt toime pandud väärtegedest lahendati mittekariistuslikke mõjutamismeetodeid ja mõjutusvahendeid kasutades nagu ka varasematel aastatel. Veidi alla 30 % (2021. ja 2020. a – 36 %) väärtegedest olid pandud toime korduvrikkumisena (st, et rikkuja viimasest rikkumisest oli möödas vähem kui aasta).

Kannatanuga liiklusõnnetuste arv (18) ja ka **joobes juhtide** põhjustatud liiklusõnnetuste arv (10) jäi 2021. aasta tasemele, vigastatute arv vähenes. Paari õnnetuse võrra rohkem oli jalgratturite (5) ja mootorratturite (2) osalusel toimunud liiklusõnnetusi, jalakäija õnnetusi oli 1.

Liiklussüütegusid registreeriti 1989, 29% rohkem. Kiiruseületamise väärtegedude arv (927) kasvas 53 %, seejuures kasvas enim kuni 20 km/h ja 21-40km/h, aga ka 41-60km/h lubatud sõidukiiruse ületamiste arv. Mobiilsete ja statsionaarsete kiiruskaamerate poolt tuvastatud kiiruseületamiste arv vähenes 47%.

Alkoholi tarvitanauna rooli istunud juhte avastati 264, 23 % rohkem. Suurenes nii joobes juhtimise väärtegedude kui ka kuritegedude arv. Sh avastati neli narkojoobes juhti (2021.a – 3, 2020.a – 3).

Sotsiaalprogrammi suunati 21 alkoholi tarvitatud juhti (2021.a – 14; 2020 - 16).

Raplamaal on 21 **abipolitseinikku**, kes aitasid turvalisust tagada ligi 3100 töötunni ulatuses. Põhiliselt abistati patrullimisel ja piirkonnapolitsei töös.

Päästeameti reageerimisega väljakutseid oli 2022. aastal kokku 797 (-103), millest 403 (-63) olid päästesündmused. Päästesündmuse alla ei kuulu ATes (automaatne tulekahju edastussüsteem) valehäirete kontrollid (128), ametkondliku abi osutamised kiirabile, politseile jms (175) ega ekslikud sündmused, kus reaalselt tegevust peale kontrolli ja nõustamise ei järgne (90).

Päästesündmustest olid 89 (-44) **tulekahjud**. Päästjate reageerimisega **liiklusõnnetusi** toimus 56 (-25).

Ohu likvideerimise sündmusi oli 141 (+21), millest enamik olid tormide ajal puude kõrvaldamine teedelt, elektriliinidelt ja hoonetelt. Abitus seisus inimesi päästeti 36 (+ 5) korral ja loomi 18 (- 8) korral. Kõikidest **tulekahjudest** 30 (-14) olid hoonetulekahjud, millest 21 (-4) olid eluhoonetulekahjud ja 9 (-11) mitte eluhoone tulekahjud, 26 (-4) olid metsa ja/või maastiku tulekahjud, 13 (-19) tulekahju toimus väljaspool hooned (N: ohtlik lõke, prügikast, grill-seade vms) ning 16 (+5) olid sõidukitulekahjud.

Hoonepõlengute (30) **peamised põhjused** olid elekter (elektriseadmete kasutamisel või selle rike, elektripaigaldise rike) 9 korral, lahtise tule kasutamine (5), kütteseadme kasutamine (3), suitsetamine (3), tehnoloogilise protsessi käigus tekkinud tulekahju (2).

Raplamaal **hukkus** 2022. aastal tulesurma läbi **kaks inimest** (2021. aastal 0) ja ei **upunud ühtegi inimest** (2021. aastal 2 inimest).

Vabatahtlike komandosid on maakonnas 10, kokku tehti päästesündmustele 234 (+31) väljasõitu, enim Kehtna VPK (96), Lokuta VPK (29), Vana-Vigala VPK (27), Laukna VPK (20), Valgu VPK (20), Kaiu VPK (14), ja Kuimetsa VPK (10).

Raplamaal on õnnetuste ennetus endiselt kõrgel tasemel. **Kodukülastusi** tuleohutusosalase nõustamise eesmärgil tehti 865 (-77) korral (Rapla vallas 291, Märjamaa vallas 231, Kehtna vallas 223 ja Kohila vallas 120), mis samuti aitas otseselt kaasa Raplamaa kodude ohutusele. Lugematul arvul (356) on päästjate poolt teostatud sihitatud operatiivvennetust nii külma ilma korral (kodunõustamised, kontrollid), jää tuleku ja jää mineku ajal (jää tugevuse mõõtmine), lõkete põletamise perioodil (kulupõlengud) ning kuumal ja kuival suvel (ujujate jälgimine). Selle eesmärk on märgata ohte ja operatiivselt sekkuda ja nõustada.

Koostöös Päästeametiga tegutsesid kohalikud omavalitsused „**Kodud tuleohutuks**“ projekti raames kodude tuleohutumaks muutmises. Selle projekti abil lahendati maakonnas 2022. aastal **9 kodu**

kitsaskohad (Rapla 4, Märjamaa 2, Kohila 2, Kehtna 1). Koos kohalike omavalitsuse panusega toetati kodude tuleohutust 15 850 euroga.

Kaitseliidu Rapla malev on jätkuvalt valmis toetama pääste- ja politseistruktuure. Kaitseliit on ette valmistamas mittesõjalisi sihtüksusi tsiviilkriiside ja nn hübriidsõja tingimustes elanikkonna abistamiseks ja teiste jõustruktuuride toetamiseks (evakuatsiooni toetamine, meditsiinivõrgustik, vaatlusvõrgustik, logistikavõrgustik, toitlustuse korraldamine). Maleva vabatahtlikud on saanud väljaõpet getusemiseks kriisisituatsioonides.

Naiskodukaitse komplekteerib juba teist evakuatsioonirühma, vajadusel on võimalik püsti panna evakuatsioonipunkte ja hoida neid töös, sellega saab toetada maakonnas erinevate kriiside korral elanike evakuatsiooni. Naiskodukaitse Rapla ringkond viis 2022. aastal läbi üle 20 kriisiks valmistumise õpituba külades, koolides ja mujal. Kriisiks valmistumise koolituspäev viidi läbi ka vaegkuuljatele. Tutvustati koduseid varusid ja kriisiäppi „Ole Valmis!“ Lisaks tehti töötubasid riigikaitselaagris just kodu turvalisust silmas pidades. Kaitseliit propageerib oma liikmete ning elanikkonna seas üldiselt kriisiäpi „Ole valmis!“ alla laadimist ning kasutamist, vastavalt vajadusele antakse juhiseid ning õpetatakse elanikkonda hakkama saama kriisiolukordades.

Liiklusohutus. 2022. aastal registreeriti Raplamaanal 18 (0) vigastatutega liiklusõnnetust. Vigastada sai 24 (-3) inimest, hukkus 1 (-3).

	Liiklusõnnetused	Vigastatud	Hukunud
Kokku	18	24	1
Jalakäijatega	1	1	0
Sõidukite kokkupõrked	15	21	1
Teelt väljasõidud	2	2	0
Joobes sõidukijuhil süül	3	3	0

Riigimaanteedel teostati 2022.a. erinevaid **ehitustöid**, mille tulemusel paranesid sõidumugavus ja ohutus. Teostati teekatte taastusremonti 1,47 km, remonditi kruuskattega teid 12,9 km, pinnati

teid 84,18 km ulatuses, uuendati teekatte markeeringut 278 km teedel, paigaldati tähisposte 0,65 km teedele, vahetati välja 163 amortiseerunud liiklusmärki.

2022. aastal tehtud **liiklusohutlike kohtade parendused maakonnas:**

- Rapla vallas, Lipa ristmiku kõrvalteel korrigeeriti sõidukite liikumissuunda peateele
- Märjamaa vallas, Kasti ristmikul paigaldati kõrvalteele kiirusepiirajad

2022. aastal viidi läbi Transpordiameti poolt /osalusel Raplamaanal ennetustegevuse raames 30 tegevust. Aitas kahe punktiga läbi viia Keat laagri (lisaks õpetajate koolitus KEAT laagri raames e-õppes). Toetati 12 kooli jalgratturi koolitusega, viidi läbi 12 riskeeriva käitumise koolitust (9. klassidele 8 koolitust ja 11. klassidele 4 koolitust). Neli kooli said jalgratta koolituse läbiviimiseks jalgratta õpperaja elemendid (viimased – projekt lõpetati). Üks lasteaed sai lasteaia õpetajate sisekoolituse teemal liikluskasvatuse lõimimine õppetöösse, ühe kooli 7 klassi õpilased said liiklusalase minikoolituse (erand juhtum), ühes koolis viidi läbi liiklusaabitsa koolitus 1.klassi õpilastele. Lisaks osaleti tegevustega riskinoorte suvelaagris.

Tööõnnetused. 2022. aastal registreeriti Raplamaanal 66 tööõnnetust, millest 52 olid kerge (+10) ning 14 raske kehavigastusega (-8). Ühtki surmaga lõppenud tööõnnetust Raplamaanal ei registreeritud. Töökeskonna paranemise märke saab esile tuua siis, kui väheneb ka raskete tööõnnetuste arv. Seega hea meel on märkida, et Raplamaanal on ka raskete tööõnnetuste arv vähenenud.

Enim registreeriti aasta jooksul tööõnnetusi puidutööstuses ning põllumajanduses. Raplamaanal ei ole väga suure tööõnnetuste arvuga maakond, kuid tööõnnetusi võiks olla alati vähem. Kui Eestis keskmiselt toimub ca 5 tööõnnetust 1000 töötaja kohta, siis Raplamaanal keskmisest veidi vähem. Jätkuvalt on tööõnnetuste **peamisteks põhjusteks** ohutusnõuete eiramine töötajate poolt ning tööandjate poolt tegemata jäetud korralik töötajate väljaõpe ja juhendamine. Seega on üsna sageli tööõnnetuse toimumise eelduseks kellegi poolt ohutusnõuete eiramine ning seeläbi on ka õnnetused kerged tulema. Paraku peame tõdema, et just tööohutusnõuete eiramine töötaja enda poolt on kasvavas trendis. Juhime tähelepanu, et kui tööandja on ette näinud isikukaitsevahendite kasutamise või koostanud ohutu töötamise juhendi, siis sellest peab töötaja ka lähtuma.

Naabrivalve. 2022. aastal loodi Raplemaal **1 uus** naabrivalvesektor - Märjamaa vallas Teenuse sektor (34 kodu) . Raplemaal on kokku 44 naabrivalve sektorit.

Sihtrühmadele suunatud turvalisuse alastest sekkumistest võib välja tuua järgmised tegevused: TRE raadios olid eetris **tervise ja turvalisuse saated** igal neljapäeval, kokku 45 saadet. Ilmus **2 erilehte vaksineerimise** teemal (a 2 lk), ja **elanikkonnakaitse** erileht (a 2 lk), mis jõudsid elanikkonnani läbi maakonnaleht Raplamaa Sõnumid ja läbi vallalehete lisalehena.

20. mail toimus Siseministeeriumi tellimisel Raplemaal üleriigiline ohutusõppus **Rapla ÄKK**, milles osales 10 võistkonda 9-st maakonnast. Äkk on toimunud Raplamaa eeskujul Põlvamaal, Läänemaal, Jõgevamaal, Lääne-Virumaal ja tulemas on mujalgi. 14. oktoobril toimus ÄKK kolmandat korda maakonna haridustöötajatele, milles osales 11 võistkonda ja 41 inimest. Maakonna koolides toimus novembri teisel poolel **uimastiennetusnädal**, kus peateemaks oli veipimine. Olulisimaks tegevuseks oli noortele Maailmakohvik (osales 70 in), kus noored said anda sisendeid ennetustööks. **KEAT** koolitused ja laager toimusid 14. korda ning laagris osales rekordarv lapsi ja meeskondi – 23 (ca 200 osalist!). KEAT ja ÄKK ohutusõppused on paljude organisatsioonide ja asutuste koostööprojektid (TRAM, PPA, pääste, Naiskodukaitse, EPR, Keskkonnaamet jpt).

Sotsiaalvaldkond. Jätkus projekt **Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimise rakendamine Raplemaal**, mille raames on alustanud Rapla perearstikeskuse juures tööd hoolduskoordinaator ning mille kaudu toimub kahe süsteemi võrgustike võimendamise ja koondamine. Projekt kestab kuni 2025. aastani, mil kohaldatakse süsteem üleriigiliseks.

Turvanõukogu töötas välja **kogukondade kriisideks valmisoleku** juhised ja kaardistuse vormid – pilootprojektis osales 4 küla, kes jagasid oma head praktikat teistele.

Turvalisuse edendamine kohalikes omavalitsustes

Rapla vald. Kaius Maisimäe põik tänavale paigaldati 5 tänavavalgustit, mis valgustavad kortermajade esiseid ja Kaiu mänguväljakule paigaldati samuti valgustus. Järlepas vahetati välja vanad ja kulunud liikluskärgid uute vastu. Kaiu teenuskeskuses, rahvamajas ja noortekeskuses on läbi viidud elektripaigalduse korrastamine ja audit. Samuti on Kaiu teenuskeskusesse paigaldatud osaliselt uued valvesignalisatsiooni süsteemi andurid ning muud vajalikud seadmed ja eelmise aasta teisest poolest on teenuskeskus G4S valve all. Nii Kaiu kui ka Juuru teenuskeskustes viiakse regulaarselt läbi valvesignalisatsiooni ja ATS seadmete hooldus G4S poolt. Seoses Ukrainas toimuva sõjaga on elanikkonna seas vesteldud kriisiga seotud teemadel. Transpordiametile on möödunud aasta lõpus tehtud ettepanekuid liikluskorra muutmiseks Kaius ja Hagudis.

Projektid:

- „Taastava õiguse arendamine Rapla vallas“ eesmärk on laiendada taastaval õigusel põhinevate lähenemisviiside ja meetodite kasutamist lastele ja noortele mõeldud asutustes, sotsiaal-, lastekaitse- ja noorsootöös, politseis, prokuratuuris, kohtutes, kriminaalhoolduses ja kinnistes asutustes, sealhulgas vanglas, ning ühiskonnas laiemalt. Võimaluse erinevateks koolitusteks, kus noortega töötavad spetsialistid saavad uusi teadmisi ja oskusi, kuidas tõhusalt lahendada konflikte ja süütegusid Taastavaõiguse põhimõtetel. Projekti elluviimise periood 11.07.2022 – 30.04.2024.a., koostööpartnerid valla haridusasutused.
- Noortegarantii Tugisüsteemiga (NGTS). Rapla vald liitus NGTS-ga 2022, toetades seeläbi 16-29-aastaseid noori enda omavalitsuses. Süsteemi kaudu saab kohaliku omavalitsuse NGTS juhtumikorraldaja (kes on samade õigustega, mis lastekaitsetöötaja ja sotsiaaltöötaja) igal aastal nimekirja enda piirkonna noortest, kes hetkel ei õpi ega tööta ning ei ole päringute tegemise hetkel ka kuskil muus registris või asutuses arvel (nt tal pole KOVis avatud menetlust, pole töötukassas, pole ajateenistuses, pole vanglas jm). Kuna nimekirjas olevad noored on töötud, ei omanda haridust ja ei ole ka kuskil toetavas süsteemis, siis lähenemegi neile proaktiivselt, võttes nendega ise ühendust ja pakkudes omapoolset tuge.
- Jätkus SPIN programm.

Kohila vald. Kohilas on vallavalitsuse koosseisus korrakaitse spetsialist, kes tegeleb muude tööde kõrval koostöös politseiga ka avaliku korra tagamise ja turvalisuse ülesannete täitmisega. Lasteaiad ja koolid

on Kohilas varustatud turvakaameratega ning sissesõidu teedel on numbrituvastusega kaamerad. Tänavavalgustus on 99% energiatõhusal tehnoloogial, rajati tänavavalgustust vastavalt kavandatule. Turvalisuse eesmärgil rajati kooliõpilaste veoks uusi bussipeatusi. Avati uus Loone jalakäijatesild. Ehitati uus mustkattega kergliiklustee (Urge-Prillimäe- Salutaguse). Avati Aespa alevikus uus neljarühmaline lasteaed Sutlema Aespa Metsaveere maja ning Seoses ÜVK projekti realiseerimisega said mitmed teed parendatud. Lisaks said mitmed Aespa aleviku tänavad ja teed mustkatte alla.

Märjamaa vallas toimusid 2022. aastal kriisikoolitused allasutuste juhtidele, külavanematele ja korteriühistute juhtidele. Paigaldati suurema võimsuse ja valgustemperatuuriga LED-valgustid ülekäigukohtadele 20170 Märjamaa-Konuvere tee ja Rangu tänava ristmikule Märjamaa Gümnaasiumi õpilaste ohutuse tagamiseks ja Pärna tänavale Märjamaa Pillerpalli lasteaia laste turvalisuse tõstmiseks. Uus LED-tänavavalgustus paigaldati Varbola Lasteaed-Algkooli, Märjamaa Noortekeskuse ja Märjamaa Valla Raamatukogu ümbrusesse. Märjamaa valla koolides korraldati evakuaatsiooniõppuseid. Märjamaa Valla Noortekeskuses alustas tööd alates detsembrikuust 2022. aastal päästeala noortering, kus osaleb juba 12 Märjamaa valla noort inimest.

Kehtna vallas koostati valla kriisireguleerimise SOP, värskendati valla kodulehel kriisideks valmisoleku peatükki. Kaardistati evakuaatsiooni- ja varjumiskohad. KOV-ide kriisivalmistumise toetuse rahastuse ja omaosaluse abil rajati ümberlülituskilbid ning generaatoritega liitumise võimekus Kehtna vallamajas, Järvakandi kultuurihallis ja Valtu spordimajas ning soetati täiendav generaator. „Kodud tuleohutuks“ raames tehti kahe kortermaja üldelektrisüsteemi remont.

Kehtna Päästekomando külastas oma tuleohutusprogrammiga kahte kooli ja kolme lasteaeda. Kehtna ja Lokuta noorpäästjad osalesid üle-eestilises päästeala noortelaagris Valgemetsas. Rajati neli liuvälja. Alates veebruarist on Kehtna komandos Päästeametilt saadud kaasaegne päästeauto. Võeti kasutusele metsakustutus süsteemiga ja kannatanu transpordi-võimekusega UTV. Lokuta komandos lõpetati olmeruumide ja klassiruumi remont. Kehtna Põhikooli juurde rajati kaasaegne jalgrattaparkla. Lasteaedades ohutustati mänguväljakute atraktsioone, Järvakandi lasteaia Pesamuna võeti õuealalt maha ohtlikud puud. Viidi lõpuni Kehtna Lasteaed Siller renoveerimine, Kehtna Põhikool ja Järvakandi Kool said trepironijad, et võimaldada liikumispuudega inimeste pääsu koolidesse. Eidapere Kultuurikeskuses ohutustati elektrisüsteem.